

747-31
(20)

PROVINCIE DRENTE

RICHTLIJNEN MILIEUEFFECTRAPPORT HERGEBRUIK MATERIAALSTROMEN
VAM WIJSTER

april 1996

INHOUD

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

1. INLEIDING
2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING
 - 2.1. Motivering van het voornemen
 - 2.2. Doel en randvoorwaarden
 - 2.3. Besluitvorming
3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN
 - 3.1. Uitwerking voornemen op beleidsmatig niveau
 - 3.2. Alternatieven op beleidsmatig niveau
 - 3.3. Uitwerking voornemen op inrichtingsniveau
 - 3.3.1. Algemeen
 - 3.3.2. Selectie opwerkingsinstallaties
 - 3.3.3. Beschrijving inrichtingsaspecten voorgenomen activiteit
 - 3.3.4. Emissies en emissiebeperkende maatregelen
 - 3.3.5. Controle en monitoring
 - 3.4. Inrichtingsalternatieven
 - 3.4.1. Varianten
 - 3.4.2. Nulalternatief
 - 3.4.3. Meest milieuvriendelijk alternatief
4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING
5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU
 - 5.1. Milieugevolgen van beleidsalternatieven
 - 5.2. Milieugevolgen van inrichtingsalternatieven
 - 5.3. Lucht (inclusief geur)
 - 5.4. Geluid en trillingen
 - 5.5. Water en bodem
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN
7. LEEMTEN IN KENNIS
8. EVALUATIEPROGRAMMA
9. VORM EN PRESENTATIE
10. SAMENVATTING VAN HET MER

BIJLAGEN

1. Lijst met afkortingen

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De NV VAM is van plan haar activiteiten op het complex Wijster verder te ontwikkelen en uit te bouwen. Het huidige initiatief omvat de uitbreiding van de scheidingscapaciteit van de binnenkomende afvalstoffen in de huisvuilscheidingsinstallatie (HVI) en in de voorscheidingsinstallatie van de geïntegreerde afvalverwerkingsinstallatie (GAVI) tot een capaciteit van 150.000 ton respectievelijk 840.000 ton. Daarnaast omvat de activiteit de oprichting van vijf installaties waarin de afgescheiden materiaalstromen opgewerkt kunnen worden tot secundaire grondstoffen die geschikt zijn voor hergebruik.

In het Milieueffectrapport (MER) voor dit voornemen dient in het bijzonder aan het volgende aandacht te worden besteed.

Probleemstelling en doel

In het MER dient een beschrijving te worden gegeven van de belangrijkste gevolgen van ontwikkelingen op de afvalmarkt voor de afvalverwerking door de VAM Wijster. Besteed daarbij aandacht aan de hoogwaardigheid van de bestaande en geplande verwerkingscapaciteit van deze afvalstromen.

Een globale beschrijving dient te worden gegeven van de herkomst van het afval en van het totale aanbod aan afval.

Geef een beschrijving hoe de voorgenomen activiteit zich verhoudt tot de programmering in het Tienjarenprogramma afval (TJP-A) 1995-2005.

Besteed tevens aandacht aan mogelijkheden van aanvoer van afval uit het buitenland.

Uit de motivering en de beschrijving van de achtergronden van het voornemen moet een concrete en duidelijke omschrijving van het doel worden afgeleid.

Beleidskader

De meest relevante documenten zijn in de startnotitie genoemd en kort beschreven. In het MER dient een nadere beschrijving te worden gegeven van het door deze overheidsnota's gevormde beleidskader voor de voorgenomen activiteit. Aandachtspunt daarbij is onder meer het beleid met betrekking tot het storten van de organische fractie (OF) en de invoer of uitvoer van afval.

Voorzover het voornemen niet past binnen de huidige beleidskaders dient te worden beschreven op grond van welke (milieu)argumenten de initiatiefnemer afwijkt van het overheidsbeleid.

Alternatieven op beleidsmatig niveau

Het initiatief divergeert van de capaciteitsprogrammering uit het TJP-A 1995-2005. Voor de (doelmatigheids)beoordeling door het bevoegd gezag is inzicht gewenst in het verschil in milieueffecten van het huidige initiatief met de programmering in het TJP-A.

De commissie adviseert derhalve op beleidsniveau de volgende alternatieven uit te werken:

- het nulalternatief op beleidsmatig niveau. In dit alternatief wordt voor de te verwerken materiaalstromen onderscheid gemaakt naar de thans vergunde capaciteit (met ingebruik zijnde GAVI, met als varianten wèl of niet storten van de organische fractie) en de voorgenomen uitbreiding van de capaciteit, waarvoor integraal verbranden/storten het beleidsmatige nulalternatief is.
- de voorgenomen activiteit (scheiden/opwerken/verbranden/storten). In de voorgenomen activiteit vindt verdere afscheiding en opwerking van deelstromen plaats. De organische restfractie wordt in deze opzet gestort met als doel daaruit energie terug te winnen.
Vanwege mogelijke (tijdelijke) stagnatie van afzetmogelijkheden/toepassingen is in het VAM-concept flexibiliteit ingebouwd via alternatieve verwerkingsroutes. Om de gevolgen van deze flexibiliteit in beeld te krijgen, dienen ten minste drie opties te worden uitgewerkt, te weten:
 - de voorkeursoptie (storten van de OF; geen externe afzet van refused derived fuel (RDF));
 - de "terugvaloptie" (volledige bezetting van de RDF-opwerkingsinstallatie);
 - de "aanpassingsoptie" (geen berging van de OF in de stort).Op inrichtingsniveau dienen de milieueffecten van deze opties meer concreet te worden uitgewerkt.

Alternatieven op inrichtingsniveau

In het MER dient voor elk van de opwerkingsinstallaties een motivatie van de methode van opwerking te worden gegeven.

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit en alternatieven op inrichtingsniveau geldt als algemene richtlijn dat deze zich moet richten op:

- variatiemogelijkheden (flexibiliteit) in termen van input, proces en output binnen het VAM-concept (bandbreedten in termen van de mate waarin scheiding mogelijk is dan wel daadwerkelijk plaatsvindt en in termen van de feitelijk af te zetten (meng)stromen);
- mogelijkheden om bij gegeven alternatieven/varianten de optredende milieueffecten te minimaliseren. Daarbij wordt specifieke aandacht gevraagd voor de geluidhinder bij transport, emissies naar lucht en water en de mogelijkheden om de emissies te reduceren.

Daarbij dient tevens aandacht te worden besteed aan de dynamiek in de afvalstoffenmarkt voor wat betreft aanbod van al dan niet gescheiden afval en voor wat betreft de opname door de markt van secundaire grond-, brand- en hulpstoffen.

Als onderdeel van het meest milieuvriendelijke alternatief op inrichtingsniveau dient aandacht te worden besteed aan:

- optimaliseren van de input-kwaliteit in relatie tot noodzakelijke bewerking;
- optimaliseren van het voorproces (inzameling/aanbod; logistiek, eventuele voorconditionering);
- minimaal grondstoffen- en energiegebruik;
- minimalisatie van te storten hoeveelheid materiaal;
- maximalisatie van hoogwaardig hergebruik en nuttige toepassing (boven het niveau van energierugwinning en volumereductie);
- minimalisatie van emissies en eventueel andere externe milieueffecten.

1. INLEIDING

De NV VAM is van plan haar activiteiten op het complex Wijster verder te ontwikkelen en uit te bouwen tot een integraal afvalverwijderingscentrum. Hierbij worden in de toekomst de aangevoerde afvalstoffen zoveel mogelijk be- en verwerkt, met als uitgangspunt maximaal hergebruik als secundaire afvalstof of gebruik als energiedrager. In dit kader zijn recentelijk ook milieueffectrapportage (m.e.r.)-procedures gestart voor de berging van reststoffen en de biologische verwerking van zuiveringsslib.

Het huidige initiatief omvat een uitbreiding van de scheidingscapaciteit van de binnenkomende afvalstoffen in de HVI en in de voorscheidingsinstallatie van de GAVI tot een capaciteit van 150.000 ton respectievelijk 840.000 ton. Daarnaast omvat de activiteit de oprichting van vijf installaties waarin de afgescheiden materiaalstromen opgewerkt kunnen worden tot secundaire grondstoffen die geschikt zijn voor hergebruik.

Uit: startnotitie, pagina 4

"Vijf opwerkingseenheden zijn voor het onderhavige voornemen van belang:

- een eenheid voor de opwerking van plastic en papier (Plastic Papier Scheider, PPS);
- een inrichting voor het pelletiseren van het RDF [Refuse Derived Fuel] dat niet in de eigen verbrandingsinstallatie verbrand kan worden;
- een installatie voor de opwerking van de ferro en non-ferro metaalfracties uit het aangeleverde afval (Metaal Reinigings Installatie, MRI);
- een installatie voor de opwerking van de afgescheiden organische, natte fractie (ONF), waarbij onder meer zand en steen worden teruggewonnen;
- een installatie voor de opwerking van specifieke kunststofstromen."

Voor het realiseren van de voorgenomen activiteit is een vergunning nodig ingevolge de Wet milieubeheer (Wm) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO). Voor de vergunningverlening moet op grond van het Besluit m.e.r., Bijlage C, categorie 18.2, de m.e.r.-procedure worden gevolgd. Bevoegd gezag voor de Wm-vergunning zijn gedeputeerde staten van Drenthe; voor de Wvo-vergunning is het Zuiveringsschap Drenthe bevoegd gezag.

De kennisgeving van de start van de m.e.r. vond plaats in de Staatscourant van 3 januari 1996.

Deze richtlijnen zijn in hoofdzaak gebaseerd op het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage van 19 maart 1996 (nummer 747-26).

Bij de opstelling van de richtlijnen is rekening gehouden met de ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen naar aanleiding van de ter inzage gelegde startnotitie van het Afval Overleg Orgaan en het Noordelijk Afval Overlegorgaan.

Het doel van deze richtlijnen is het aangeven van de gewenste inhoud van het MER.

Daarbij is uitgegaan van de Wm-vergunning en van de WVO-vergunning.

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, eerste lid, onder a, van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "*een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd.*"

Artikel 7.10, eerste lid, onder c, van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "*een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieueffectrapport+ wordt gemaakt en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven.*"

2.1. Motivering van het voornemen

VAM-concept voor integrale afvalverwijdering

De voorgenomen activiteit maakt deel uit van het plan van de VAM om het complex in Wijster verder te ontwikkelen tot een integraal afvalverwijderingscentrum. In het MER dient het "VAM-concept" beschreven te worden. Aangegeven dient te worden welke positie de voorgenomen activiteit moet gaan innemen binnen het totaal van activiteiten van de VAM Wijster. Geef daarbij aan op welke wijze binnen dit concept de noodzakelijk geachte flexibiliteit is geschapen (zie ook startnotitie pagina 10) om ook in de toekomst adequaat te kunnen opereren.

Beschrijf verder de relatie tussen het "VAM-concept" en het Ruimtelijk plan VAM Wijster 1995-2000 (situering van activiteiten).

Ontwikkelingen afvalmarkt

De voorgenomen activiteit hangt volgens de startnotitie samen met veranderingen in de afvalmarkt. De positie van de VAM verschuift daardoor van verwerker van afvalstoffen naar industrieel producent van energiedragers en secundaire grondstoffen. In het MER dient een beschrijving te worden gegeven van de belangrijkste gevolgen van ontwikkelingen op deze markt voor de afvalverwerking door de VAM-Wijster. Aandachtspunten daarbij zijn:

- een globale beschrijving van het aanbod en de bestaande verwerkingscapaciteit van de diverse te verwerken afvalstromen in de provincie Drenthe, in de NAO-regio en in Nederland. Besteed daarbij ook aandacht aan de hoogwaardigheid van de bestaande en geplande verwerkingscapaciteit van deze afvalstromen. Besteed tevens aandacht aan mogelijkheden van aanvoer van afval uit het buitenland;

-
- de relatie tussen de wijze van bewerking en de vereiste productkwaliteit voor ieder van de afgescheiden afvalstromen. Maak hierbij voor ieder van de secundaire grondstoffen of halffabrikaten inzichtelijk in hoeverre en op welke wijze de afzetmogelijkheden afhankelijk zijn van de productkwaliteit. Geef een overzicht van de huidige en (verwachte) toekomstige afzetmogelijkheden.

Doelmatigheid en programmering

De beschrijving dient uit te monden in een aanduiding van de bijdrage die de voorgenomen activiteit levert aan de doelmatige verwijdering van de desbetreffende afvalstoffen. De beschrijving van de doelmatigheid kan zich toespitsen op de gevolgen voor de eindverwerking.

Beschrijf hoe de voorgenomen activiteit zich verhoudt tot de capaciteitsprogrammering in het TJP-A 1995-2005.

2.2. Doel en randvoorwaarden

Doel

Uit de motivering en de beschrijving van de achtergronden van het voornemen moet een concrete en duidelijke omschrijving van het doel worden afgeleid. Het doel mag niet zo beperkt zijn geformuleerd dat reële alternatieven die voor het milieu gunstiger zijn op voorhand zijn uitgesloten.

Besteed afzonderlijk aandacht aan eventuele milieudoelen en aan bedrijfsmatige doelen die met het voornemen worden nagestreefd.

Randvoorwaarden

In de startnotitie worden vier soorten randvoorwaarden onderscheiden:

- beleidsbepalende randvoorwaarden. Het beleidskader, met inbegrip van de wet- en regelgeving, dient te worden beschreven conform paragraaf 2.3 van deze richtlijnen. Aan de eis van doelmatige verwijdering wordt aandacht besteed in paragraaf 2.1;
- technologische randvoorwaarden. In het MER dient een korte beschrijving te worden gegeven van de stand der techniek voor opwerkingsinstallaties en de recente ontwikkelingen dienaangaande (zie ook paragraaf 3.3.2);
- bedrijfseconomische randvoorwaarden. Bedrijfseconomische aspecten dienen in het MER te worden uitgewerkt indien ze beperkend zijn voor het totaal aan varianten/alternatieven, dan wel bepalend zijn voor de uiteindelijke keuze;

-
- milieuhygiënische randvoorwaarden. In de startnotitie worden als relevante aspecten genoemd de "vermeden milieuhinder" en het energieverbruik. Onder de milieuhygiënische randvoorwaarden dienen primair te worden begrepen de geldende normen en streefwaarden (zie paragraaf 2.3) op dit terrein. In het MER gelden deze randvoorwaarden tevens als toetsingskader bij de beoordeling van alternatieven.

2.3. Besluitvorming

Beleidskader

De meest relevante documenten zijn in de startnotitie (pagina 11) genoemd en kort beschreven. In het MER dient een nadere beschrijving te worden gegeven van het door deze overheidsnota's gevormde beleidskader voor de voorgenomen activiteit.

Aandachtspunten daarbij zijn:

- beleid met betrekking tot het storten van de OF;
- beleid met betrekking tot het opwerken en verhandelen van RDF;
- provinciaal beleid met betrekking tot centraal versus decentraal (regionaal) scheiden;
- regulering verbrandingscapaciteit en realiseren flexibiliteit bij verwerking;
- beleid met betrekking tot de verwijdering van de te verwerken bedrijfsafvalstoffen en overige op te werken afvalstromen (ONF, plastic-/papierfractie (PP), ferro- en non-ferrometalen (MET), tapijtafval (TAP) en folies (FOL));
- beleidsontwikkelingen ten aanzien van het al dan niet retourneren van bewerkingsresiduen naar de regio of het land van herkomst.

Aangegeven dient te worden in hoeverre het voornemen (en in meer algemene zin het "VAM-concept") in overeenstemming is met het overheidsbeleid (onder meer "ladder van Lansink", Stortbesluit en Besluit stortverbod afvalstoffen).

Voorzover het voornemen niet past binnen de huidige beleidskaders dient te worden beschreven grond van welke (milieu)argumenten de initiatiefnemer afwijkt van het overheidsbeleid.

Andere overheidsbesluiten, zoals vastgelegd in beleidsnota's, (ontwerp)plannen en in wet- en regelgeving, die randvoorwaarden stellen of beperkingen opleggen aan de besluitvorming over de voorgenomen activiteit, moeten kort worden behandeld.

Besteed afzonderlijk aandacht aan mogelijke ontwikkelingen met betrekking tot het rijksbeleid ten aanzien van invoer en uitvoer van afvalstoffen.

Tevens moet aangegeven worden welke criteria, grens- en streefwaarden aan het vigerende milieubeleid kunnen worden ontleend voor de beoordeling van de milieugevolgen.

Te nemen besluiten

De besluiten waarvoor het MER is opgesteld en de overheidsinstanties die deze besluiten zullen nemen, moeten worden vermeld.

Beschrijf volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken.

Vermeld de overige besluiten die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

Vergunnings situatie

Het MER moet de huidige en toekomstig gewenste vergunningssituatie beschrijven voor de Wm en de WVO, waarbij ook wordt ingegaan op andere lopende vergunningsprocedures.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, eerste lid, onder b, van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, derde lid, van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voorzover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

3.1. Uitwerking voornemen op beleidsmatig niveau

Met de in de startnotitie voorgestelde aanpak, waarbij een uitwerking wordt gegeven van de voorgenomen activiteit en de alternatieven op twee niveau's, een beleidsmatig niveau en een inrichtingsniveau, kan worden ingestemd.

Het initiatief wijkt af van de capaciteitsprogrammering uit het TJP-A 1995-2005. Voor de (doelmatigheids)beoordeling door het bevoegd gezag is inzicht gewenst in het verschil in milieueffecten van het huidige initiatief met de programmering in het TJP-A. Een uitwerking van een meest milieuvriendelijk alternatief op het beleidsmatige niveau is derhalve niet noodzakelijk.

3.2. Alternatieven op beleidsmatig niveau

In de startnotitie wordt voorgesteld op het beleidsmatige niveau een vergelijking te maken tussen de voorgestelde verwijderingsopzet (scheiden/opwerken/verbranden/bergen) en andere verwijderingsconcepten, te weten integraal storten en scheiden/storten/verbranden. Integraal storten is geen reëel alternatief voor het huidige voornemen en hoeft derhalve niet in het MER te worden beschreven.

Op beleidsniveau dienen de volgende alternatieven uitgewerkt te worden:

- nulalternatief op beleidsmatig niveau. In dit alternatief wordt een onderscheid gemaakt naar de thans vergunde capaciteit en de uitbreiding van de verwerkingscapaciteit.

- Voor de thans vergunde capaciteit geldt als beleidsmatig nulalternatief: scheiden/storten/verbranden (vergunde situatie VAM 1996). Vanwege het inmiddels van kracht zijn het stortverbod, is niet duidelijk of de afgescheiden OF het nulalternatief zou worden verbrand of worden gestort. Op dit punt is derhalve een benadering gewenst door middel van varianten binnen het beleidsmatige nulalternatief: een variant waarbij de OF wordt gestort (conform de huidige vergunning) en een variant waarbij deze fractie niet mee mag worden gestort, maar conform de programmering van het TJP-A wordt verwerkt.
 - Voor de uitbreiding van de thans vergunde capaciteit van GAVI en de HVI, voorzover die wordt gevuld met stromen die in het TJP-A voor eindverwerking bestemd zijn, geldt als beleidsmatig nulalternatief: integraal verbranden/storten (conform TJP-A 1995-2005).
 - de voorgenomen activiteit (scheidend/opwerken/verbranden/storten). In de voorgenomen activiteit vindt verdere afscheiding/opwerking van deelstromen plaats (zie hoofdstuk 1. Inleiding). Uitgangspunt is afscheiding en opwerking van de ONF. De organische restfractie wordt in deze opzet vervolgens gestort met als doel daaruit energie terug te winnen (via het zogenaamde bioreactor-concept). Vanwege mogelijke (tijdelijke) stagnatie van afzetmogelijkheden/toepassingen is in het VAM-concept flexibiliteit ingebouwd via alternatieve verwerkingsroutes. Om de bandbreedte van de verwerking in verband met de gewenste flexibiliteit in beeld te brengen, dienen de volgende opties in beeld te worden gebracht:
 - de voorkeursoptie. In deze optie wordt uitgegaan van zoveel mogelijk scheiden en opwerken van deelstromen; de OF wordt in de deponie gebracht waarbij door middel van het bioreactor-concept energiebenutting plaatsvindt. Alle RDF wordt in deze optie in de GAVI verbrand;
 - de "terugvaloptie". De RDF-opwerkingscapaciteit wordt volledig benut, omdat bepaalde deelstromen afval niet kunnen worden bewerkt en/of afgezet. Helderheid dient te worden verschaft over de afzet van de opgewerkte RDF;
 - de "aanpassingsoptie". In deze optie wordt ervan uitgegaan dat de berging van de OF in de VAM-stort (via het bioreactor-concept) niet mogelijk is, maar dat het afval net als in het nulalternatief, conform de programmering in het TJP-A moet worden verwerkt.
- Op inrichtingsniveau dienen de milieueffecten van deze optie meer concreet te worden uitgewerkt (zie paragraaf 3.3 en 3.4).

3.3. Uitwerking voornemen op inrichtingsniveau

3.3.1. Algemeen

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit en alternatieve op inrichtingsniveau geldt als algemene richtlijn dat deze zich richten op:

- de onderdelen die bepalend zijn voor (mogelijk) belangrijke milieugevolgen;

-
- de samenhang met de bestaande bedrijfsonderdelen en met andere voornemens van de VAM Wijster.
Deze samenhang kan worden beschreven op de wijze zoals is weergegeven in paragraaf 5.3 van de startnotitie. Dit betekent dat de bestaande situatie wordt weergegeven in het Basisdocument 1995. In aanvulling daarop zal een korte beschrijving moeten worden gegeven van de consequenties van, en de samenhang met, nu voorziene activiteiten (met name "berging afvalstoffen" en "biologisch drogen zuiveringsslib").
Van de opwerkingsfabrieken en de scheidingsinstallaties worden alle milieueffecten beschreven. Voor het gehele VAM-complex worden in dit MER de aspecten geluid, verkeer/vervoer en veiligheid/volksgezondheid uitvoeriger beschreven;
 - de flexibiliteit van de verwerkingsinstallatie en de onderdelen daarvan (HVI, GAVI en opwerkingsinstallaties), alsmede van de variaties (bandbreedten) in de input en output van de installatie zoals deze mogelijk is en zoals deze werkelijk zal plaatsvinden.

Daarbij dient tevens aandacht te worden besteed aan de dynamiek in de afvalstoffenmarkt voor wat betreft aanbod van al dan niet gescheiden afval en voor wat betreft de opname door de markt van secundaire grond-, brand- en hulpstoffen.

De beschrijving dient in ieder geval te resulteren in een overzicht van de emissies van:

- de bestaande onderdelen/activiteiten, alsmede van de huidige inrichting als geheel, met name voorzover het de aspecten geluid, verkeer/vervoer en veiligheid/volksgezondheid betreft;
- de afzonderlijke onderdelen van de uitbreiding (zowel ten gevolge van de nieuwe activiteiten, als van uitbreiding van de verwerkingscapaciteit);
- de toekomstige inrichting (GAVI, HVI en opwerkingsinstallaties) als geheel.

Er wordt op gewezen dat het MER gericht moet zijn op de hoofdlijnen van de besluitvorming en dat het niet de bedoeling is onnodig inhoudelijke details te presenteren die in de vergunningaanvraag thuishoren.

3.3.2. Selectie opwerkingsinstallaties

In het MER dient voor elk van de opwerkingsinstallaties een motivering van de methode van opwerking te worden gegeven. Vergelijk per bewerkinginstallatie verschillende mogelijke bewerkingsmethoden op de volgende punten:

- kwalitatieve beschrijving van de belangrijkste emissies/hinderaspecten;
- aanduiding van het energie- en hulpstoffengebruik;
- kwaliteit van de secundaire grondstoffen/halffabrikaten;
- robuustheid en flexibiliteit van de technieken, gelet op de normaal optredende variaties in samenstelling en hoeveelheid van de afvalstromen.

3.3.3. Beschrijving inrichtingsaspecten voorgenomen activiteit

Concreet dienen de volgende onderwerpen te worden beschreven, zowel voor de huidige vergunde situatie als voor de situatie na uitvoering van de voorgenomen activiteit.

Aanvoer en acceptatie

- De hoeveelheden en de samenstelling van elk van de verschillende te bewerken afvalstromen; de aard van de specifieke verontreinigingen (in het bijzonder zware metalen).
- Aanvoerprognoses en handelwijze indien het aanbod hiervan afwijkt.
- Bandbreedte in kwaliteit van aangeboden afvalstoffen voor de GAVI, de HVI en voor de opwerkingsinstallaties. Hierbij dient te worden aangegeven op welke wijze de kwaliteitseisen die aan de productstromen (secundaire grondstoffen) worden gesteld van invloed zijn op de acceptatiecriteria voor de GAVI, de HVI en de opwerkingsinstallaties.

Transport

- De wijze van aan- en afvoer (weg, water en/of spoor).
- De verkeersstromen van en naar de inrichting.

Be- en verwerking

- De processchema's van de bestaande scheidingsinstallaties, alsmede de processchema's en de dimensionering van de afzonderlijke te realiseren opwerkingsinstallaties.
- De capaciteiten en rendementen van de diverse opwerkingsinstallaties bij relevante procesomstandigheden.
- Aard en hoeveelheid van eventuele hulpstoffen (inclusief water).
- Energiegebruik bij de opwerking.

Uitgaande stromen

De vrijkomende stromen uit de processen dienen beschreven te worden. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen verontreinigde reststromen (inclusief slib) en gereinigde stoffen (secundaire grondstoffen) per afgescheiden materiaalstroom. Voor elke uitgaande stroom dienen (waar relevant) de volgende punten te worden beschreven:

- hoeveelheden, samenstelling en aard van de verontreinigingen;
- garanties voor doeltreffende afvoer of verwerking van verontreinigde reststromen en maatregelen die worden getroffen indien de afvoer stagneert;
- afzetmogelijkheden van secundaire grondstoffen, mede in relatie tot de kwaliteit.

3.3.4. Emissies en emissiebeperkende maatregelen

Algemeen

Naast inzicht in de emissies onder normale omstandigheden dienen, voorzover relevant, de mogelijke emissies bij storingen, calamiteiten, proefreinigingen en onderhoud te worden aangegeven. Duidelijk moet worden wat de emissies zijn en wat de toename of afname is door de voorgenomen activiteiten. De volgende aspecten dienen te worden beschreven.

Stof, gasvormige componenten en geur

- Emissies van stof en van vluchtige verbindingen (inclusief geur) bij de aan- en afvoer, op- en overslag van materialen en door de verwerking, alsmede vanwege (eventueel) afvalwater.

Geluid

- Een beeld van de akoestische situatie (bij voorkeur op een kaart, waarin posities van geluidbronnen zijn aangegeven).
- De geluidemissies (locatie, bronvermogen) door de installaties en door het transport (intern; aan- en afvoer) en de maatregelen om deze te beperken.

Water en bodem

Indien er bij het gekozen proces of de alternatieven afvalwater ontstaat, is het wenselijk dat een massabalans voor proceswater (waaronder ook sproeiwater wordt begrepen), waswater, hemelwater en huishoudelijk water wordt gegeven. Daarbij dienen mogelijke fluctuaties in de tijd te worden aangegeven. Daarnaast zijn de volgende aspecten van belang.

- De herkomst, de omvang en de kwaliteit van de proceswaterstromen. Aangegeven dient te worden met behulp van een proces-/flowschema op welke wijze het proceswater en deelstromen daarvan worden gereinigd, wat de kwaliteit is van het water vóór en na de reinigingsstap(pen), welke afvalstromen (hoeveelheid en samenstelling) daarbij vrijkomen en wat de bestemming is van deze afvalwaterstromen.
- De wijze van afvoer van het afvalwater, eventueel gescheiden afvoer en opslag van hemelwater, gerelateerd aan de hoeveelheid neerslag. De lozingspunten van de uitgaande waterstromen dienen te worden aangegeven. Van elke lozing dient een duidelijk overzicht te worden gegeven van de debieten, concentraties en vrachten aan verontreinigingen, alsmede de te verwachten spreiding.
- Maatregelen om emissies naar bodem, grond- en oppervlaktewater en waterbodem te voorkomen.

3.3.5. Controle en monitoring

Vermeld dient te worden welke technische en organisatorische voorzieningen worden getroffen om een zorgvuldig handelen te waarborgen. Beschrijf daarbij in hoofdlijnen de volgende aspecten:

- wijze van controle op en monitoring van de kwaliteit en kwantiteit van aan- en afgevoerde afvalstoffen en materialen;
- monitoring van de emissies naar lucht, water en bodem;
- indien in een dergelijk geval sprake is van negatieve milieueffecten: de maatregelen die worden getroffen indien onderdelen langer buiten gebruik zijn dan gedurende normaal onderhoud of in het geval van het volledig stagneren van de reiniging.

Het verdient de voorkeur om deze aspecten onder te brengen in een bedrijfsmilieuzorgsysteem.

3.4. Inrichtingsalternatieven

De keuze van de beschouwde alternatieven moet worden gemotiveerd, evenals de selectie van het eventuele voorkeursalternatief. Bij motivering gaat in het MER vooral de aandacht uit naar de milieuelementen.

Om een onderlinge vergelijking mogelijk te maken, moeten de te vergelijken alternatieven tot op hetzelfde detailniveau worden uitgewerkt.

In ieder geval moet het meest milieuvriendelijk alternatief worden beschreven.

3.4.1. Varianten

Bij het ontwikkelen van inrichtingsalternatieven dienen voor de volgende aspecten mogelijke varianten in beschouwing te worden genomen.

- Varianten uitgaande van verschillende samenstelling van de input en een flexibele verwerking van de afvalstromen. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan varianten voor verwerkingsroutes van deelafvalstromen. Een concretere uitwerking dient hierbij gegeven te worden aan de in paragraaf 3.2 onderscheiden varianten voor het voorkeursalternatief.
- Varianten gericht op vermindering van waterlozing. Aandachtspunten zijn mogelijkheden voor hergebruik, al dan niet na deelstroomzuivering, en cascadegebruik, waarbij ook andere installaties op het VAM-terrein in beschouwing kunnen worden genomen. Ontwikkel daarnaast varianten voor centrale versus decentrale waterzuivering, voorzover ze onderling wezenlijk verschillen in milieueffecten of watergebruik.

3.4.2. Nulalternatief

Aangegeven moet worden of een situatie, waarbij de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven niet plaatsvindt, in relatie tot het doel van het voornemen een reëel alternatief (nulalternatief) is. In dat geval moet het nulalternatief als een volwaardig alternatief worden beschreven. Is dit niet het geval dan moet dit beargumenteerd worden aangegeven en kan worden volstaan met het beschrij-

ven van de referentiesituatie (na ingebruikname van de GAVI). Het nulalternatief is nader omschreven in paragraaf 3.2.

In de startnotitie is aangegeven dat momenteel het Basisdocument 1995 wordt voorbereid. Dit document zal dienen als referentie voor de activiteiten van de VAM als geheel. In aanvulling daarop zal het MER een korte beschrijving van de consequenties van en samenhang met de voorgenomen activiteit van de nu voorziene activiteiten dienen te geven. Met name wordt bedoeld op de "berging afvalstoffen" en "biologisch drogen zuiveringsslib".

3.4.3. Meest milieuvriendelijk alternatief

In ieder geval dient op inrichtingsniveau een meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) te worden onderscheiden. Dit alternatief moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- het moet realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn of haar competentie liggen;
- het moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu;
- het moet gericht zijn op het zoveel mogelijk voorkomen van nadelige milieugevolgen, dan wel het behalen van een maximale milieuwinst.

Aandachtspunten voor het inrichtings-MMA zijn:

- optimaliseren van de input-kwaliteit in relatie tot noodzakelijke bewerking;
- optimaliseren van de voorbehandeling (inzameling/aanbod; opslag/logistiek, eventuele voor-conditionering);
- minimaal grondstoffen- en energiegebruik;
- maximalisatie van hoogwaardig hergebruik en nuttige toepassing (boven het niveau van energierterugwinning en volumereductie);
- minimalisatie van emissies en eventueel andere externe milieueffecten;
- minimalisatie van te storten hoeveelheid materiaal.

4. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING

Artikel 7.10, eerste lid, onder d, van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voorzover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de autonome ontwikkeling hiervan moeten worden beschreven als referentie voor de beoordeling van de te verwachten milieueffecten (referentiesituatie) van inrichtingsalternatieven. Daarbij is de autonome ontwikkeling de toekomstige ontwikkeling van het milieu zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd maar waarbij wel rekening wordt gehouden met eventuele effecten van voltooide en lopende ingrepen en waarbij ingrepen als gevolg van reeds vastgelegd beleid worden voorzien.

Het studiegebied omvat de locatie en haar omgeving, voorzover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect (lucht, bodem, water, etc.) kan de omvang van het studiegebied verschillen. De situering van gevoelige objecten (woningen, natuurgebieden, recreatiegebieden en dergelijke) moet op een kaart worden aangegeven.

Beschreven dient te worden de bestaande milieukwaliteit binnen het beïnvloedingsgebied van de VAM te Wijster. Volgens de startnotitie wordt hiervoor het Basisdocument 1995 opgesteld. Daarin dient aangegeven te worden in welke mate de bestaande milieukwaliteit wordt beïnvloed door de bestaande activiteiten van de VAM te Wijster (zo mogelijk uitgesplitst per bedrijfsonderdeel). Besteed daarbij voorzover relevant, aandacht aan:

- de luchtkwaliteit, met name door emissies van stof en geur;
- huidige geluidsniveaus;
- bestaande geluidhinder door transport;
- kwaliteit van het oppervlaktewater;
- kwaliteit van de bodem.

Analoog aan het gestelde in paragraaf 3.3.1 moet de huidige situatie (met inwerkingzijnde GAVI) worden beschreven, alsmede in aanvulling daarop een korte beschrijving van de consequenties van en de samenhang met de nu voorziene activiteiten (met name "berging afvalstoffen" en "biologisch drogen zuiveringsslib").

5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, eerste lid, onder e, van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

5.1. Milieugevolgen van beleidsalternatieven

Bij de beschrijving van de milieugevolgen van deze alternatieven dient, conform het voorstel in de startnotitie, te worden aangesloten bij de methodiek die voor het MER TJP-A 1995-2005 is ontwikkeld. Neem daarbij in aanmerking de onzekerheden bij toepassing van een levenscyclusanalyse (LCA).

Omwille van de vergelijkbaarheid met het MER TJP-A is het gewenst dat waar mogelijk de daarin gebruikte emissieprofielen en classificatiefactoren worden toegepast, tenzij inmiddels duidelijk betere data beschikbaar zijn. Indien tot weging van milieueffecten wordt besloten, mag niet worden volstaan met een beschouwing welk milieuthema als zodanig in het milieubeleid het meest belangrijk is. Vooraf moet inzichtelijk worden gemaakt welke fractie van de Nederlandse totaalbelasting een alternatief op een thema geeft. Daarna kan weging plaatsvinden op basis van een relatief gewicht per thema.

5.2. Milieugevolgen van inrichtingsalternatieven

Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet aangegeven worden of de effecten tijdelijk of permanent zijn, ophefbaar of onomkeerbaar, of ze zich afspelen op korte of op lange termijn, in hoeverre er cumulatie (versterken of uitdoven van effecten) kan optreden en of er sprake is van positieve effecten.

Bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten moet een betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd.

Onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens moeten worden vermeld.

De effecten dienen voor onderstaande onderwerpen in ieder geval in absolute zin te worden vermeld voor de voorgenomen activiteit, maar ook moet duidelijk worden wat de bijdrage is van de voorgenomen activiteit aan het totaal aan effecten van de NV VAM in Wijster (op basis van de beschrijving in hoofdstuk 4).

5.3. Lucht (inclusief geur)

De gevolgen van de voorgenomen activiteit voor de luchtkwaliteit, waaronder ook is begrepen de verspreiding van stof en gasvormige componenten (waaronder geur), dienen te worden beschreven. Voorzover relevant dient de geurbelasting met een verspreidingsmodel (LTFD-model) in de vorm van geurcontouren te worden weergegeven.

5.4. Geluid en trillingen

Het MER moet de eventuele geluid- en trillinghinder beschrijven van intern transport, van aan- en afvoer en van installaties voor representatieve momenten. Relevante geluidcontouren (in ieder geval 50, 45 en 40 dB(A)) dienen te worden beschreven voor respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode. Tevens zijn de consequenties van de geluidemissie voor de vast te stellen geluidzone rond het VAM-complex van belang.

5.5. Water en bodem

Beschrijf de gevolgen van lozingen in geval van een normale situatie, calamiteiten en situaties als in hoofdstuk 3 zijn aangegeven, waarin mogelijk de werking en effluentkwaliteit van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) wordt beïnvloed.

Beschrijf de gevolgen voor bodem en grondwater in geval van een normale bedrijfssituatie en bij calamiteiten.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, eerste lid, onder f, van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling en met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

Bij de vergelijking van de alternatieven kunnen de financiële aspecten van de alternatieven worden betrokken om de realiteitswaarde van de alternatieven beter te kunnen beoordelen. Dit is in het kader van de milieueffectrapportage echter niet verplicht.

7. LEEMTEN IN KENNIS

Artikel 7.10, eerste lid, onder g, van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [dat wil zeggen van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, respectievelijk van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

De leemten in kennis en informatie die van belang zijn voor een goede oordeelsvorming moeten worden genoemd. Het doel van deze beschrijving is om een indicatie te krijgen van de volledigheid van de informatie voor de besluitvorming.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- wat de aard is van deze onzekerheden (onzekerheden/onnauwkeurigheden in beschikbare voorspellingsmethoden en/of in de gebruikte gegevens; gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden);
- in hoeverre dit de kwaliteit van de besluitvorming beïnvloedt.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

Het bevoegd gezag moet bij de besluitvorming een evaluatieprogramma op stellen teneinde de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en om zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen.

Het verdient aanbeveling dat de initiatiefnemer in het MER reeds een aanzet tot een dergelijk evaluatieprogramma geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het op te stellen evaluatieprogramma.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

Voor de overige presentatie verdient het volgende aanbeveling:

- het MER toegankelijk houden;
- achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf vermelden, maar in een bijlage opnemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER opnemen;
- kaartmateriaal voorzien van een leesbare ondergrond met de gebruikte topografische namen en een duidelijke legenda.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, eerste lid, onder h, van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming (zie de hoofdpunten van deze richtlijnen op bladzijde 5), inclusief de belangrijkste waarden van het milieu in het studiegebied;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit;
- het resultaat van de vergelijking van de alternatieven (zo mogelijk in tabelvorm).

*F:\DIENST\TEKSTIZ\HS\H-RICHT.VAM
ga.coll..

BIJLAGEN

1. Lijst van afkortingen

AOO	Afval Overleg Orgaan
FOL	folies
GAVI	geëintegreerde afvalverwerkingsinstallatie
HVI	huisvuilscheidingsinstallatie
LCA	levenscyclusanalyse
m.e.r.	milieueffectrapportage
MER	Milieueffectrapport
MET	ferro- en non-ferrometalen
MMA	meest milieuvriendelijk alternatief
MRI	metaalreinigingsinstallatie
NAO	Noordelijk Afval Overlegorgaan
OF	organische fractie
ONF	organische natte fractie
PP	plastic-/papierfractie
PPS	plastic-/papierscheider
RDF	refuse derived fuel
RWZI	rioolwaterzuiveringsinstallatie
TAP	tapijtafval
TJP-A	Tienjarenplan afval
Wm	Wet milieubeheer
WVO	Wet verontreiniging oppervlaktewateren